

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Број: 6/0-02-778/2014 -5

Датум: 22. децембар 2014. године
Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације која је поднета 12. децембра 2014. године и заведена под пријемним бројем 6/0-02-778/2014-1, а чији је подносилац Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“, акционарско друштво Београд, са регистрованим седиштем на адреси ул. Таковска бр. 2, Београд, Република Србија, матични број друштва 17162543, кога заступа генерални директор друштва Предраг Ђулибрк, дана 22. децембра 2014. године, доноси следеће

Р Е Ш Е Њ Е

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“, акционарско друштво Београд, са регистрованим седиштем на адреси ул. Таковска бр. 2, Београд, Република Србија, матични број друштва 17162543, над Акционарским друштвом „Дунав банка“ а.д. Београд, са регистрованим седиштем на адреси ул. Франше Д-Епереа бр.88, Београд, Република Србија, матични број друштва 09081488, до чега долази на основу спровођења докапитализације „Дунав банке“ а.д. Београд, која ће по основу уписа и уплате акција, бити извршена од стране Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“, „Компаније Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, са регистрованим седиштем на адреси ул. Македонска бр. 4, Београд и друштва Dimedia Group SA, са регистрованим седиштем на адреси Rue de General-Dufour 22, c/o WPS SA-Wealth Planning Services, 1204 Geneve, Швајцарска, и у којој ће Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“, по основу стицања акција „Дунав банке“ а.д. Београд односно уписом и уплатом ново емитованих акција Дунав банке у поступку повећања њеног капитала, стећи најмање /50-60/%¹ акцијског капитала ове банке, контролисано друштво Предузећа

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

за телекомуникације „Телеком Србија“ - Dimedia Group SA, ће поседовати /0-5/% њеног укупног акцијског капитала, на који начин ће Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“ постати већински и контролни акционар „Дунав банке“ а.д.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је подносилац пријаве, Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д., у прописаном року и у целости извршило уплату накнаде за издавање овог решења у висини од 3.053.745,00 (тримилionaпедесет трихиљадеседаметричетрдесетпет и 00/100) динара на динарски рачун Комисије за заштиту конкуренције број 840-000000880668-16, отворен код Управе за трезор Министарства финансија Републике Србије, с позивом на број 6/0-02-778/2014-1, што представља одговарајућу динарску противвредност прописане висине накнаде за издавање решења о одобравању концентрације у скраћеном поступку из члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, обрачунату по средњем девизном курсу на дан уплате.

Образложење

Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“, из Београда (у даљем тексту: Телеком, или подносилац пријаве) поднело је 12. децембра 2014. године Комисији за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) пријаву концентрације (у даљем тексту: пријава), која је поднета преко законског заступника друштва – генералног директора Предрага Ђулибрка. На основу садржаја поднеска и свих достављених прилога, Комисија је утврдила да је предметна пријава у свим својим деловима усклађена са Уредбом о садржају и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 89/09). Подносилац пријаве предложио је Комисији да безусловно одобри предметну концентрацију у скраћеном поступку, а приликом давања оваквог предлога, достављени су и образложени разлози због којих се захтева одлучивање у предметној управној ствари у скраћеном поступку. У целости је уплаћена накнада за издавање акта Комисије, што је утврђено у ставу II диспозитива.

Телеком је основан 1997. године са претежном регистрованој делатношћу „кабловске телекомуникације“ (шифра: 6110). Ово друштво које данас постоји у форми акционарског друштва, у погледу његове власничке структуре, као већинског власника укупног броја емитованих акција има Републику Србију у чијем власништву се налази 58,10% од укупног броја издатих акција. У сопственом власништву је 20% акција, док је преостали број у власништву мањинских акционара, о чему су подаци доступни на изводу Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности. На крају 2013. године број запослених у Телекому износио је преко 9.000, а у истој пословној години ово друштво је остварило приход од преко 95 милијарди динара, у који износ су укључени пословни приходи, финансијски приходи и остали приходи. Основна делатност подносиоца пријаве, јесте пружање телекомуникационих услуга од којих су најзначајније услуге домаћег и међународног телефонског саобраћаја, фиксне телефонске услуге, транзитирање саобраћаја, пренос података, закуп линија, услуге на целом мрежном подручју, додатне услуге у области мобилне телефоније, фиксне

услуге, интернет и мултимедијалне услуге. Подносилац пријаве такође пружа услуге у области закупа, изградње, управљања, и заштите телекомуникационе инфраструктуре, издаје телефонске именике, пружа услуге позива преко оператера и услуге коришћења електронског именика у области фиксних телефонских услуга. Телеком поседује лиценцу за мобилну телефонију. У 2007. години ово друштво је обновило лиценцу за фиксну телефонију. Од 2009. године поседује лиценцу за фиксни бежични приступ. Као прилог пријаве достављен је списак свих повезаних друштава Телекома и исти чини део документације предмета.

Друштво над којим ће подносилац пријаве успоставити контролу, јесте акционарско друштво „Дунав банка“ а.д. из Београда (у даљем тексту: Дунав банка, или циљно друштво), која је основана 1990. године, а њена претежна делатност јесте – остало монетарно посредовање (шифра: 6419). Циљно друштво се бави пружањем банкарских услуга путем своје мреже филијала (којих је на дан 31. децембра 2013. године било 5), експозитура (23) и шалтера (14). Спада у ред малих банака са тржишним учешћем испод 1% и пружа услуге из основне групе банкарских производа/услуга (послови са становништвом, послови са привредом и послови платних картица). Преко наведених пословних јединица у Београду, Нишу, Крагујевцу, Краљеву, Крушевцу, Чачку, Новом Саду, Смедереву, Јагодини, Зајечару, Рашкој, Врњачкој Бањи, Косовској Митровици, Зубином Потоку, Штрпцу и другим градовима и општинама Републике Србије, Дунав банка кроз пружање банкарских услуга привреди и становништву, покрива значајан део националног тржишта. Дунав банка је на крају 2013. године имала укупно 205 запослених, а власничка структура овог банкарског друштва, непосредно пред подношење предметне пријаве Комисији (према коришћеном извору података – званични сајт Централног депоа, клиринга и хартија од вредности), показује да је њен највећи појединачни акционар била Компанија Дунав осигурање са 58,67% удела у укупном броју емитованих акција.

Као правни основ спровођења пријављене концентрације, Комисији је достављен већи број релевантних Одлука, Закључака, Нацрта уговора и других правних аката, чије је доношење у функцији спровођења предметне концентрације, а који су сви заједно и појединачно наведени у оквиру „секције“ 5 ове пријаве и достављени као њен прилог. Достављена је [...] Упућивање понуде односи се на стицање већинског пакета акција Дунав банке од стране Телекома. Давалац понуде ће по том основу, односно уписом и уплатом ново емитованих акција Дунав банке у поступку повећања њеног капитала, стећи најмање /50-60/% акцијског капитала ове банке Истовремено, друштво Dimedia из Швајцарске које је зависно друштво Телекома и учесник у предметном поступку повећања акцијског капитала Дунав банке, партиципираће у укупном акцијском капиталу Дунав банке са /0-5/%.

[...].

У делу пријаве који се односи на предлог дефиниције релевантног тржишта производа, подносилац пријаве исправно констатује да не постоји јединствено релевантно тржиште производа на коме делују учесници концентрације, будући да они своје међусобно различите активности обављају и на различитим и несродним тржиштима (као што су тржиште телекомуникационих услуга и тржиште банкарских услуга). С обзиром на одсуство било каквог преклапања активности учесника концентрације, то је за потребе предметне концентрације и овог управног

поступка, подносилац предложио да се као релевантно тржиште производа/услуга одреди оно тржиште на коме је активно циљно друштво. Комисија је прихватила овакав став подносиоца пријаве, па је као релевантно тржиште производа, у најширем смислу одређено тржиште пружања банкарских услуга. Главна обележја банкарског тржишта Републике Србије, подносилац пријаве правилно је одредио. Карактеристика овог тржишта јесте да на њему учествује толики број банака, који се, с обзиром на величину домаћег тржишта може сматрати значајним. Конкретно, на крају првог квартала 2014. године у Србији је активно пословало 29. банака, од чега је 21 била у већинском власништву страних акционара, 2 банке су биле у већинском власништву домаћих физичких и правних лица, док је 6 банака било у већинском власништву Републике Србије. Све постојеће банке у Републици Србији су универзалног типа. По правилу свака од њих „покрива“ све основне активности класичног банкарства, у које спада кредитно и депозитно пословање са привредом и становништвом и пословање са платним картицама у виду класичног и мобилног банкарства на територији Републике Србије, чије је укупно тржиште дефинисано као релевантно географско тржиште за потребе овог поступка. Појединачни тржишни удели банака су релативно ниски по било којем критеријуму њиховог рангирања и оцењивања (што се може учинити стављањем у однос висине банкарске aktive појединих банака, према укупној банкарској активи која је на дан 31. марта 2014. године износила нешто изнад 2.800 милијарди динара, или у односу на њихову кредитну, или депозитну активност). Ти тржишни удели по правилу су се исказивали у једноцифреним вредностима, а само у случају неколико пословних банака, они су били око 10%, или незнатно изнад тога. Највећи број банака у Републици Србији има ниске тржишне уделе од свега неколико процентних поена. Циљно друштво спада у ред малих банака и њен тржишни удео применом критеријума банкарске active, износи испод 1%. У банке приближног капацитета по овом критеријуму рангирања, спадају и: Opportunity банка а.д. Нови Сад (тржишни удео 0,3%), VTB банка а.д. Београд (0,4%), KBM банка а.д. Крагујевац (0,4%), ЈУБМЕС банка а.д. Београд (0,5%). Укупан банкарски сектор Србије, запошљавао је на крају првог квартала 2014. године око 25,7 хиљаде радника. Ниједна од банака активних у Републици Србији, нема доминантан тржишни положај. Одлика српског банкарског тржишта, јесте да је то тржиште ниског степена концентрисаности. Такав закључак проистиче из вредности HH indeksa, које је израчунао подносилац пријаве и своје прорачуне доставио Комисији. Вредности овог индекса представљају збир квадрата појединачних банкарских тржишних учешћа, и коришћењем било којег од индикатора за израчунавање тих тржишних удела, добијене вредности су мање од 1000, што је определило горњи закључак о ниском степену концентрисаности банкарског тржишта.

Полазећи од тога ко су учесници предметне концентрације, као и од самог циља њеног спровођења и главних разлога због којих подносилац пријаве – овде пружалац телекомуникационих услуга, жели да на претходно описан начин успостави контролу над једном домаћом банком, у конкретном случају и за потребе овог управног поступка, поред класичног банкарства, дефинисано је и анализирано и једно уже релевантно тржиште производа. Подносилац пријаве је припремио и Комисији доставио преглед свих посебности и специфичности тог тржишта, а ради се о тржишту мобилног банкарства у Републици Србији. Тржиште мобилног

банкарства у Србији је релативно неразвијено. Као главни разлог за то што је у овом тренутку минимално учешће мобилног банкарства на територији Републике Србије, подносилац пријаве наводи неадекватан правни оквир и прописе којима су још увек ограничене могућности коришћења мобилних финансијских услуга са једне стране, као и недовољно развијена свест становништва о предностима ових услуга, са друге стране.

Према подацима које је подносилац пријаве доставио Комисији, а чији је извор Народна банка Србије, број клијената који користе услуге мобилног банкарства у Републици Србији, на крају претходне календарске године износио је око 97 хиљада, што чини свега око 1% од укупног броја клијената. Овај податак сугерише закључак да је проценат корисника m-banking услуга, још увек далеко испод броја корисника у ЕУ. Тај проценат када је о ЕУ реч, креће се на нивоу од 25% у просеку, а међу земљама које су чланице ЕУ, по питању искоришћености мобилних финансијских услуга, најнапредније државе су Холандија и Луксембург.

У Републици Србији је у 2013. години по информацијама датим од стране подносиоца пријаве, свега око 13% популације поседовало тзв „паметни“ телефон (smartphone), што је један од предуслова за коришћење мобилног банкарства, односно увођење нових стандарда финансијских услуга плаћања и трансфера новца, који би омогућили грађанима Србије боље, брже и једноставније корисничко искуство.

[...]. Са уласком Дунав банке на тржиште мобилног банкарства, може се очекивати усложњавање овог тржишта и улазак других учесника на то тржиште. По основу предметне аквизиције, Телеком би путем већинског власништва над Дунав банком која поседује банкарску лиценцу, могао да развија нове финансијске сервисе у области мобилних и електронских плаћања. Такође, Телеком би након реализовања пријављене концентрације, био у могућности да на тај начин корисницима понуди отварање класичних и виртуелних банковних рачуна и обезбеди сет класичних банкарских услуга, унапређених мобилним финансијским сервисима, уз опцију микро-кредитирања у одређеним областима, као и loyalty програм (нпр. производи који форсирају употребу услуга Телекома – технички уређаји итд.). Са становишта Телекома, конкурентност би била одржана кроз понуду иновативних сервиса у области мобилних плаћања, која су у Србији као облик плаћања и даље у зачетку и обухватају само мали број сервиса. Након спроведене концентрације, Телеком ће у области мобилних плаћања, бити у стању да понуди свим својим мобилним корисницима могућност да одласком у пословницу отворе класичан рачун у Телеком банци (односно овде циљном друштву – сада Дунав банци) и/или виртуелни рачун и да их повежу са својим мобилним телефоном. Виртуелни рачун је prepaid рачун на који корисник може да уплати средства са свог банковног рачуна у Телеком банци, или некој другој банци, уплатом у пословници Телеком банке, платном картицом преко интернета, или на киоску преко већ постојеће мреже процесора за е-допуне. Виртуелни рачун мора имати дефинисане лимите плаћања у смислу максималног износа и лимита потрошње по трансакцији. Овакав виртуелни рачун би се, везивањем за prepaid број, користио како би се креирао хибридни prepaid модел. Корисници виртуелног рачуна имали би могућност коришћења loyalty програма, где би се loyalty поени/новац везивали за виртуелни рачун и могли да се валоризују кроз систем

мобилних плаћања. Телеком би имао могућност да дефинише сет критеријума за додељивање и трошење loyalty поена/новца и тиме усмерава корисникову потрошњу на жељене елементе понуде. Приликом регистрације, за било који од рачуна, корисници би добили јединствени mPIN који би служио као сигурносна провера и потврда приликом сваке трансакције мобилног плаћања. Корисницима који већ имају рачун у циљној банци, Телеком би требао дозволити online регистрацију и везивање тог рачуна за њихов mt:s број. Таква регистрација обављала би се на порталу Телекома, или кроз мобилну апликацију за плаћање – mWallet.

Основни разлози који су иницијално довели до припрема за спровођење ове концентрације, тј трансакције преузимања већинског дела власништва Дунав банке од стране Телекома, јесу превасходно потреба за диверсификацијом пословања и понуде услуга Телекома. У циљу проширивања пословања и на сегмент услуга мобилног банкарства, Телеком је донео стратешку пословну одлуку која се тиче аквизиције Циљног друштва, што чини начин за улазак Телекома на тржиште банкарских услуга и искоришћавање потенцијала мобилних финансијских услуга у тренутку повољних прилика на тржишту мобилних услуга, тј високе заступљености мобилне телефоније на тржишту Републике Србије. Подносилац пријаве износи оцену да аквизиција циљне банке од стране Телекома, ни на који начин не би нарушила, или спречила конкуренцију на тржишту Републике Србије, или његовом делу. Узимајући у обзир то да је конкурентски мобилни оператер (Теленор), већ ушао на тржиште мобилног банкарства током прошле пословне године путем аквизиције једне иностране банке, то Телеком по основу предметне трансакције, не би имао доминантни положај на тржишту мобилног банкарства. Напротив, улазак Телекома на тржиште мобилног банкарства и његово укључивање у овај сегмент пословне активности, допринео би иновативности на банкарском тржишту, као и стварању односа конкуренције у области услуга мобилног банкарства. Тога до сада није било, будући да је само Теленор био укључен у онај сегмент делатности који се односи на мобилно банкарство. Подносилац пријаве износи очековање да ће, преласком са класичног начина коришћења и плаћања услуга, на мобилно коришћење и плаћање, наступити смањење цене коштања услуга по основу смањења оперативних трошкова у току обављања – пружања услуге. То из разлога што би дате услуге, након реализовања предметне аквизиције, Телеком обављао преко своје банке, а нижа цена коштања која би проистекла из те околности, може обезбедити ценовни бенефит и за самог корисника такве услуге.

Комисија је на основу анализе свих расположивих информација и података достављених приликом подношења предметне пријаве, и коришћених током спроведеног управног поступка, утврдила да спровођење пријављене концентрације неће довести ни до каквих негативних конкурентских последица. Напротив, из њеног реализовања реално је очекивати позитивне прокомпаративне ефекте исказане у увођењу новог конкурента на тржиште мобилног банкарства, као и задовољавајуће ценовне ефекте на кориснике што је претходно констатовано. Закључено је да спровођење ове концентрације неће довести до значајног спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције на тржишту Републике Србије, или било ком делу тог тржишта, а нарочито стварањем или јачањем

доминантног положаја, па је на основу закључка да се у конкретном случају ради о дозвољеној концентрацији, одлучено као у диспозитиву.

Поука о правном леку:

Ово решење је коначно у управном поступку. Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Доц. др Милоје Обрадовић